

Høringsnotat

Dato: 15.02.2023

Forslag om endringer i forskrifter om fiske etter anadrome laksefisk i sjø og vassdrag

Miljødirektoratet sender med dette på høring forslag til endringer i forskrift 15. mars 2021 nr. 798 om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen. **Høringsfristen er 28. mars 2023.** Forslaget omfatter nødvendige endringer av gjeldende fiskebestemmelser i sjø og vassdrag, jf. Miljødirektoratets retningslinjer for regulering av fiske etter anadrome laksefisk fra 2021. Endringene skal tre i kraft fra sesongen 2023. Det høres på endringer i bestemmelser for fiske i 23 vassdrag, bestemmelser for fiske med faststående redskap i Tanafjorden med tilstøtende sjøområder og bestemmelser for fiske med stang og håndsnøre i Skjerstadjorden i Nordland.

Bakgrunn for høringen

Gjeldende bestemmelser om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og sjøen trådte i kraft i 2021.

Til grunn for reguleringene ligger bl.a. beskatningsråd fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning (VRL) og Miljødirektoratets [retningslinjer for regulering av fiske etter anadrome laksefisk fra 2021](#) (retningslinjene). Det framgår av retningslinjene at det legges opp til at fiskebestemmelsene reguleres hvert femte år. I mellomår åpnes det kun for helt nødvendige endringer til fiskebestemmelser. Følgende forhold regnes som nødvendige endringer:

- Behov for å redusere beskatningen grunnet vesentlig lavere innsig enn forutsatt ved innføring av gjeldende fiskebestemmelser.
- Behov for justeringer grunnet ny kunnskap om bestandssituasjonen som viser at gjeldende bestemmelser er fastsatt på feil grunnlag (feil i kunnskapsgrunnlaget).
- Det kan åpnes for fiske ved etablering/revitalisering av lokalt forvaltningsorgan der dette har vært fraværende/dårlig fungerende.

- Det kan åpnes/unnlates å åpnes for fiske i vassdrag/deler av vassdrag ved forbedret/manglende fangstrapportering.
- Det kan åpnes for fiske i vassdrag og tilgrensende sjøområder etter behandling mot lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*, når vassdraget har blitt friskmeldt av Mattilsynet, eller Mattilsynet har godkjent fisket, og bestandssituasjonen og andre forhold tilsier at fisket kan åpnes.
- Det kan unnlates å åpnes for fiske dersom krav om at en forholdsmessig del av fisket forvaltes til fordel for allmenheten ikke er oppfylt der staten har bevilget vesentlige økonomiske midler til tiltak.

Lokal forvaltning (elveierlag) hadde frist til å sende sine endringsinnspill til statsforvalter innen utgangen av november 2022. Statsforvalter har vurdert de innkomne innspillene og eventuelle andre behov for endringer, før disse ble oversendt til Miljødirektoratet.

Noen av de innkomne innspillene er ikke innenfor hva som regnes som nødvendige endringer. Dette gjelder Vikelva (Sortland), Delpvassdraget, Alsvågvassdraget, Suldalslågen, Manndalselva (Kåfjord), Kongsvikelva og Skauga. I tillegg fikk vi innspill om å åpne for fiske i Istra i Raumavassdraget. Vassdraget er ikke reetablert etter behandling mot *Gyrodactylus salaris* og kan ikke åpnes nå. Disse vassdragene omfattes ikke av høringen.

Vi ber om at det i høringen kun gis innspill til de forlagene til endringer som er på høring.

Rettslig grunnlag

Høsting av anadrome laksefisk skal følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov, jf. naturmangfoldloven § 15. Vedtak om å tillate høsting av anadrome laksefisk er hjemlet i lakse- og innlandsfiskloven § 33. Etter forskrift 20. juni 2003 nr. 736 om åpning for fiske etter anadrome laksefisk, kan Miljødirektoratet gi nærmere bestemmelser om fisketider, hvor det skal åpnes for fiske samt om fangstkvantum. Gjeldende fiskebestemmelser er fastsatt i forskrift 15. mars 2021 nr. 798 om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag og forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Høstbart overskudd som vilkår for å åpne fiske

Vedtak om å tillate høsting av anadrome laksefisk etter lakse- og innlandsfiskloven § 33 fattes i samsvar med naturmangfoldloven og lakse- og innlandsfisklovens formål, som bl.a. er sikre at naturlige bestander av anadrome laksefisk forvaltes slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. Innenfor disse rammer skal loven gi grunnlag for utvikling av bestandene med sikte på økt avkastning, til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere. At vedtak skal fattes i samsvar med lakse- og innlandsfisklovens formål, betyr at "fiske bare kan tillates når det er forsvarlig ut fra den brede samfunnsmessige vurdering som ligger til grunn for lovens formål.", jf. Ot. prp. nr. 29

(1991-92) Om lov om laksefisk og innlandsfisk mv., side 60. Høsting av anadrome laksefisk kan bare tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd. Sett i sammenheng med forvaltningsmålet for arter, jf. naturmangfoldloven § 5, legger Miljødirektoratet til grunn at en beslutning om å åpne for høsting i hovedsak må bygge på vitenskapelig kunnskap som tilsier at de aktuelle bestandene produserer et høstingsverdig overskudd. Dette innebærer at høstingen skal være bærekraftig, noe som bl.a. betyr at bestandene skal kunne utvikle seg innenfor sikre biologiske rammer.

Fangstrapportering

Den som fisker anadrome laksefisk har oppgaveplikt, jf. lakse- og innlandsfiskloven § 44. I vassdrag skal rettighetshaverne sende oppgave over fangsten i vassdraget til statsforvalteren innen to uker etter siste fiskedag, jf. forskrift 25. februar 2003 nr. 256 om oppgaveplikt og redskaper som er tillatt benyttet ved fiske etter anadrome laksefisk § 1. I vassdrag hvor fangstoppgave ikke innleveres, skal det som hovedregel unnlates å åpne for fiske etter anadrome laksefisk, jf. lakse- og innlandsfiskloven § 44 tredje ledd andre punktum.

Vektlegging av samiske interesser

Naturmangfoldloven § 14 andre ledd og lakse- og innlandsfiskloven § 3 fastslår at det ved vedtak i medhold av disse lovene som vil berøre samiske interesser direkte, skal, innenfor rammen av de bestemmelser som gir hjemmel for vedtaket, legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur. Det betyr at hensynet til fiskeressursen som del av grunnlaget for samisk kulturutøvelse skal vektlegges. Forslaget om å ikke åpne for fisket med kilenot og lakseverp i kommunene Berlevåg, Tana og Gamvik, samt ytre deler av kommunene Lebesby og Nordkapp, har til formål å beskytte bestandene av tanalaks mot ytterligere overbeskatning og å bedre bestandssituasjonen for disse bestandene. Etter Miljødirektoratets vurdering vil dette være et vern av fiskeressursen som del av det materielle grunnlaget for samisk kulturutøvelse.

Kunnskapsgrunnlaget

Det sentrale kunnskapsgrunnlaget for reguleringen av fiske etter laks er beskatningsråd, statusrapporter for norske laksebestander og klassifisering av tilstanden til 430 norske sjørretbestander fra Vitenskapelig råd for lakseforvaltning. I tillegg benyttes fangststatistikk og kunnskap som er innhentet gjennom lokale fiskeundersøkelser. Kunnskap om bestandstilstand og påvirkningsfaktorer vurderes generelt til å være god når det gjelder laks, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10. For sjørret har VRL utviklet et forenklet klassifiseringssystem, basert tilgjengelig informasjon om bestander og på kartlegging av menneskeskapte påvirkninger som virker på bestandene. Dette klassifiseringssystemet brukes som grunnlag i forvaltningen av sjørretbestandene. Kunnskapen om sjørøyebestandene er foreløpig noe dårligere. Som følge av dette vil føre-var-prinsippet bli tillagt stor vekt ved reguleringen av fisket etter sjørret og sjørøye, jf. naturmangfoldloven § 9.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget for de foreslåtte bestemmelsene i Tanafjorden med tilstøtende sjøområder, så omtales dette under forslag til endringer av forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Om bruk av kvoter

Det framgår av retningslinjene for regulering av fiske at vassdrag med tilfredsstillende organisering kan døgnkvoter per fisker brukes som reguleringstiltak. I vassdrag hvor lokal forvaltning har innført krav om fortløpende fangstrapportering i fiskesesongen fra fiskere og rettighetshavere, kan det foreslås totalkvote for vassdraget og/eller sesongkvoter per fisker. Dersom det er tatt hensyn til kvoteregulering ved fastsetting av fisketid skal bestemmelsene tas inn i den offentlige fiskeforskriften.

Gjenutsetting av fisk kan brukes i kombinasjon med kvoter, ved rettet fiske mot en art og eventuelt rettet fiske mot kjønn og størrelsesgrupper. Ved rettet fiske må det vurderes om hensynet til den fisken det ikke skal fiskes etter kan ivaretas tilstrekkelig. Mattilsynet har retningslinjer for hvordan gjenutsetting av fisk bør praktiseres. Miljødirektoratet legger til grunn at fisket avsluttes når kvoten for en av artene det er åpnet for fiske etter er fylt.

Der fiskereglene inneholder bestemmelser som forutsetter at fisk må settes tilbake, skal lokal forvaltning på kort varsel respondere dersom praksis ikke er eller vil være forenelig med retningslinjene for gjenutsetting av fisk, eksempelvis ved høye vanntemperaturer.

Forslag om endringer i forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag

Miljødirektoratet foreslår å endre fiskebestemmelsene for 23 vassdrag. Nedenfor følger en oversikt over hvilke vassdrag det foreslås endringer i, gruppert etter hovedbegrunnelse. Hvilke endringer som foreslås i det enkelte vassdrag knyttet til art, fisketid og fangstkvantum, framgår av vedlagte forslag til forskrift om endringer i forskrift 15. mars 2021 nr. 798 om fiske etter anadrome laksefisk i vassdrag (vedlegg 1).

Vassdrag hvor bestandssituasjonen for anadrome laksefisk har blitt dårligere

155.Z Røssågvassdraget med Leirelva

Det har vært lite gytefisk av laks i vassdraget de siste årene. Det ble registrert over 500 sjøørret ved gytefisktellingen i 2022. Statsforvalteren mener lave fangster av sjøørret kan skyldes sein oppgang. Statsforvalteren anbefaler derfor å ikke åpne for fiske etter laks i vassdraget og innføre kvote for sjøørret.

Miljødirektoratet foreslår å ikke åpne for fiske etter laks og innføre døgnkvote per fisker på 1 sjøørret og sesongkvote per fisker på 2 sjøørret.

163.Z Saltdalsvassdraget

Det har vært lite gytefisk av laks i vassdraget de siste årene. I 2022 ble kun 33 % av gytebestandsmålet oppnådd. Antall gytefisk av sjørret har gått betydelig ned. Tettheten av ungfisk av sjørret har vært historisk lav de siste tre årene. Statsforvalteren anbefaler å ikke åpne for fiske etter laks og redusere fisket etter sjørret. Fordi det beskattes mye sjørret i fjordområdene utenfor Saltdalsvassdraget, foreslår Statsforvalteren at beskatningen i Skjerstadvfjorden reduseres i tillegg til i vassdraget.

Direktoratet foreslår å ikke åpne for fiske etter laks og sjørøye. Det foreslås å kun tillate fiske etter sjørret nedenfor brua ved Russånes, og sesongkvote per fisker på 4 sjørret. Kun tillatt å avlive fisk under 80 cm.

103.4Z Isa/Glutra

Statsforvalteren i Møre og Romsdal tilrår redusert kvote av laks fordi reetableringen ikke ser ut å være i mål ennå. Det er i tillegg utfordringer med å få inn nok prøver (skjell og otolitter) til evalueringen av reetableringen.

Direktoratet foreslår at totalkvoten for vassdraget reduseres fra 100 til 50 laks. Det skal tas tilstrekkelig antall prøver til å dekke behovet for evaluering av reetableringsprosjektet.

Vassdrag som foreslås åpnet for fiske på grunn av etablering av rutiner for rapportering av fangst

022.2Z Lundeelva

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Statsforvalteren opplyser at eleveierlaget har fått på plass system for rapportering av fangst, og at de ønsker fisketid etter sjørret i tidsrommet 15. juni-31. september. Den ytre rammen for fisketid i vassdrag er 1. juni t.o.m. 31. august. Direktoratet foreslår derfor fisketid for sjørret fra 15. juni til 31. august.

165.1Z Hopselva

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne er i gang med å få på plass system for rapportering og Statsforvalteren i Nordland anbefaler at vassdraget åpnes med samme fiskesesong som før stengningen. Vassdraget regnes ikke for å ha egne bestander av anadrome laksefisk. Tidligere undersøkelser viser at høyt innslag av rømt oppdrettslaks i fangstene.

Direktoratet foreslår å åpne for fiske etter laks med fisketid 15. juni - 14. september, og for sjørret og sjørøye 15. juni - 31. august.

146.6Z Movassdraget

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne er i gang med å få på plass system for rapportering og Statsforvalteren i Nordland anbefaler at det åpnes for fiske etter laks, sjørret og sjørøye i Movatnet. Direktoratet foreslår å åpne for fiske etter laks, sjørret og sjørøye i Movatnet med fisketid 15. juni til 31. august.

181.2Z Vareidvassdraget

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshavere i deler av vassdraget har fått på plass system for fangstrapportering og Statsforvalteren har derfor foreslått at det åpnes for fiske i Litlvatnet og Storvatnet.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for fiske etter laks, sjørret og sjørøye i Litlvatnet og Storvatnet i perioden 1. juli til 31. august, med totalkvote for vassdraget på 30 sjørret og sesongkvote per fisker på to sjørret. Det foreslås at det ikke skal være tillatt å avlive sjørret større enn 55 cm.

157.6Z Brattlandsvassdraget

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering og Statsforvalteren anbefaler at det åpnes for fiske i vassdraget. VRL har vurdert bestandsstatusen for sjørret til dårlig. Miljødirektoratet foreslår å åpne for fiske etter laks og sjørøye i perioden 15. juli til 31. august.

157.7Z Kongsvikvassdraget

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering. Rettighetshaverne foreslår å åpne for fiske etter sjørret, men ikke etter laks og sjørøye. Statsforvalteren peker på at tidligere undersøkelser viser at Kongsvikvassdraget ikke har bestander av laks og sjørøye, kun sjørret, og mener derfor at det ikke er nødvendig å frede laks og sjørøye. Dersom elveeierlaget ønsker det, kan de fatte vedtak om dette lokalt.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for laks, sjørret og sjørøye i perioden 1. juli til 15. august med totalkvote for vassdraget på 10 sjørret og sesongkvote på 2 sjørret per fisker.

159.52Z Kista med Østerdalselva

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Vassdraget har kun en rettighetshaver og denne har nå fått på plass et opplegg for fangstrapportering. Statsforvalteren anbefaler derfor at det åpnes for fiske etter alle arter.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for fiske etter laks, sjørret og sjørøye med fisketid 1. juli til 31. august med en totalkvote for vassdraget på 10 sjørret.

159.2Z Oldervikelva (Rødøy)

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering. Rettighetshaverne forslår å åpne for fiske etter sjørret, men ikke etter laks og sjørøye. De ønsker døgnkvote per fisker på 2 sjørret og totalkvote for vassdraget på 20 sjørret. Statsforvalteren peker på at tidligere undersøkelser viser at Oldervikelva ikke har bestander av laks og sjørøye, kun sjørret. Dersom elveeierlaget ønsker å frede laks og sjørøye, kan de fatte vedtak om dette lokalt. Bestanden av sjørret ble i 2022 vurdert av VRL til å være dårlig, på grunn av lakselus og vannkraftregulering. Statusvurderingen ble gjort basert på en periode hvor det var åpnet for fiske etter sjørret.

Miljødirektoratet vurderer at en totalkvote på 20 sjørret kan være en reduksjon av beskatningstrykket sammenlignet med det fisket det var åpnet for før hovedreguleringene i 2021. Vi foreslår derfor å åpne for fiske etter laks, sjørret og sjørøye i perioden 1. juli til 31. august med en døgnkvote per fisker på 2 sjørret.

159.72Z Segeråga

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering og Statsforvalteren anbefaler at det åpnes for fiske i vassdraget. Statsforvalteren peker på at Segeråga ikke har bestander av laks og sjørøye, kun sjørret. Sjørretbestanden er vurdert til å være i moderat tilstand.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for laks, sjørret og sjørøye i perioden 1. juli til 31. august med totalkvote for vassdraget på 25 sjørret, døgnkvote per fisker på 1 sjørret og sesongkvote per fisker på 2 sjørret.

159.211Z Sørfjordelva

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering og Statsforvalteren anbefaler at det åpnes for fiske i vassdraget. Statsforvalteren peker på at Sørfjordelva ikke har bestander av laks og sjørøye, kun sjørret. Sjørretbestanden er vurdert til å være i moderat tilstand.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for laks, sjørret og sjørøye i perioden 1. juli til 31. august med totalkvote for vassdraget på 10 sjørret og døgnkvote per fisker på 2 sjørret.

180.11Z Helosvassdraget med Lyngedalsvassdraget

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. I 2022 gikk rettighetshavere i det ene sidevassdraget (Lyngedalsvassdraget) sammen om å få på plass opplegg for fangstrapportering og deler av vassdraget ble åpnet for fiske etter sjørret og

sjørøye. Nå har også rettighetshavere i Litlvatnet (i Helosvassdraget) fått på plass et opplegg for fangstrapportering og Statsforvalteren anbefaler å åpne for fiske etter sjørørret og sjørøye.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for sjørørret og sjørøye i Litlvatnet, Varpstraumen, Lyngedalspollen, Lyngedalsvatnet og Indre Lyngedalsvatnet i perioden 1. juli til 31. august. I Litlvatnet foreslås det totalkvote på 18 sjørørret og sesongkvote per fisker på 2 sjørørret.

180.32Z Storfjordvassdraget

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering og Statsforvalteren anbefaler at det åpnes for fiske i vassdraget. Statsforvalteren peker på at Storfjordvassdraget ikke har bestander av laks og sjørøye, kun sjørørret. Dersom elveeierlaget ønsker å frede laks og sjørøye, kan de fatte vedtak om dette lokalt. Sjørørretbestanden er vurdert til å være i moderat tilstand.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for laks, sjørørret og sjørøye i perioden 1. juli til 31. august med totalkvote for vassdraget på 30 sjørørret, døgnkvote per fisker på 1 sjørørret og sesongkvote per fisker på 2 sjørørret. Det er ikke tillatt å avlive sjørørret større enn 55 cm.

198.5Z Lavangselva

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering og Statsforvalteren anbefaler at det åpnes for fiske i vassdraget med samme fisketid som tidligere.

Direktoratet foreslår å åpne for fiske etter laks og sjørøye fra 1. juli til 15. august og sjørørret 1. juli til 31. august.

179.5Z Olderfjordelva

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende fangstrapportering. Rettighetshaverne har fått på plass opplegg for fangstrapportering og Statsforvalteren anbefaler at det åpnes for fiske i vassdraget. Statsforvalteren peker på at tidligere undersøkelser viser at Olderfjordelva ikke har bestander av laks og sjørøye, kun sjørørret. Dersom elveeierlaget ønsker å frede laks og sjørøye, kan de fatte vedtak om dette lokalt.

Miljødirektoratet foreslår å åpne for laks, sjørørret og sjørøye i perioden 15. juli til 31. august med totalkvote for vassdraget på 20 sjørørret. Det er ikke tillatt å avlive sjørørret større enn 55 cm.

Vassdrag som foreslås åpnet for fiske på grunn av at organiseringen er kommet på plass

102.5Z Skorgeelva (Vestnes)

Vassdraget ble ikke åpnet for fiske i 2021 pga. manglende organisering. Organiseringen er nå på plass og Statsforvalteren anbefaler at det åpnes for fiske etter laks og sjørørret fra 15. juni til 15.

august. Elveeierlaget skriver at kortsalg bare skal foregå på de nederste 2,5 av 10 km anadrom strekning. VRL har vurdert gytebestandsmåloppnåing og høstbart overskudd for laks til god/svært god for perioden 2015-2019, og moderat for sjøørret.

Direktoratet foreslår at det åpnes for fiske etter laks og sjøørret opp til Bøsetra i perioden 15. juni-15.august, med en døgnkvote per fisker på to laks og to sjøørret.

Vassdrag hvor det er behov for endring på grunn av feil i tidligere reguleringer

180.6Z Borgevassdraget

I mellomreguleringen av fisket i 2022 foreslo Statsforvalteren at det kunne åpnes for fiske etter ørret i Indre Borgpoll og Lilandsvatnet. Ved en feil ble det ikke hørt på å geografisk avgrense fisket. Ettersom rettighetshaverne i resten av vassdrag ikke har opplegg for fangstrapportering, foreslår Miljødirektoratet at det kun er tillatt å fiske i Indre Borgpoll og Lilandsvatnet.

224.Z Lakselva (Porsanger)

I gjeldene forskrift står Lakselva uten kvotebestemmelser. Av retningslinjene framgår det at dersom det er tatt hensyn til kvoteregulering ved fastsetting av fisketid skal bestemmelsene tas inn i den offentlige fiskeforskriften. Miljødirektoratet vurderer at de lokalt fastsatt kvotene har vært avgjørende for at laksebestanden i vassdraget er vurdert å være i full reproduktiv kapasitet, og at uten disse kvotene så måtte fisketiden blitt redusert. Vi hører derfor på å forskriftsfeste de samme kvotene som den lokale forvaltningen innførte før sesongen 2022. Sesongkvote per fisker: 4 laks, hvorav 2 over 65 cm.

126.4Z Hotranvassdraget

Det har ikke blitt rapportert fangst i Hotranvassdraget på mange år. Statsforvalteren i Trøndelag anbefaler å ikke åpne Hotranvassdraget for fiske.

Miljødirektoratet hører på å ikke åpne for fiske i Hotranvassdraget.

Vassdrag hvor det er behov for endringer på grunn av manglende fangstrapportering/organisering

196.Z Målselvassdraget

Det har ikke blitt rapportert fangst på den anadrome delen av elvestrekningen oppstrøms Lille Rostadvatn. Statsforvalteren i Troms og Finnmark anbefaler at fisket ikke åpnes her. Miljødirektoratet hører på å ikke åpne for fiske etter laks, sjøørret og sjørøye oppstrøms Lille Rostadvatn.

Andre endringer

148.2Z Sausvassdraget

Vassdraget har i dag kort fisketid etter laks. I regi av Norske lakseelver er det initiert et pilotprosjekt om fiskeregler i vassdrag som har særlig uforutsigbar vannføring og lakseoppgang. Formålet med prosjektet er å utvikle lokalt tilpassede fiskeregler til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere, samtidig som fiskebestandenes produktivitet sikres. Sausvassdraget er ett av tre vassdrag der elveeierlaget i samarbeid med Norske lakseelver har utarbeidet forslag til bestemmelser for fiske etter laks og sjørret. Med dette som utgangspunkt foreslår direktoratet fisketid etter laks og sjørret 15. juni til 17. august og sjørøye fra 1. juli til 17. august i Sausvassdraget. Samtidig foreslås det innført totalkvote for vassdraget per sesong på 150 laks og 150 sjørret. Direktoratet forutsetter at fangsten i vassdraget rapporteres med høyere oppløsning enn i 2022, minimum at det rapporteres fangst ned- og oppstrøms Sjøfossen.

Forslag til endringer i forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen

Miljødirektoratet foreslår å videreføre bestemmelsen om å ikke åpne for fiske med faststående redskap i kommunene Berlevåg, Tana og Gamvik samt ytre deler av kommunene Lebesby og Nordkapp. I tillegg foreslår direktoratet endringer i fisket med stang og håndsnøre i Skjerstadvfjorden i Nordland. Nedenfor følger begrunnelsene for disse endringene. Foreslåtte endringer framgår av vedlagte forslag til forskrift om endringer i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Skjerstadvfjorden

Antall gytefisk av sjørret i Saltdalsvassdraget har gått betydelig ned. Tettheten av ungfisk av sjørret er historisk lav de siste tre årene. Fordi det beskattes mye sjørret i fjordområdene utenfor Saltdalsvassdraget, foreslår Statsforvalteren å redusere beskatningen i Skjerstadvfjorden i tillegg til i vassdraget.

I dag er det ikke åpnet for fiske med stang og håndsnøre fra båt i hele Nordland i tidsrommet 1. mars til 31. mai. Miljødirektoratet foreslår å utvide tiden det ikke er åpnet for fiske etter anadrome laksefisk med stang og håndsnøre fra båt i Skjerstadvfjorden (innenfor Fylkesvei 17) i Nordland til å gjelde ut juni.

Kommunene Berlevåg, Tana og Gamvik samt ytre deler av kommunene Lebesby og Nordkapp

Miljødirektoratet foreslår å videreføre bestemmelsen om å ikke åpne for fiske etter anadrome laksefisk med faststående redskaper i sjø i kommunene Berlevåg, Tana og Gamvik samt ytre deler av kommunene Lebesby og Nordkapp. I 2021 og 2022 ble bestemmelsen om å ikke åpne i

disse områdene fastsatt kun for det aktuelle året. Miljødirektoratet har tidligere lagt til grunn at når det vurderes å være forsvarlig å åpne for fiske i Tana (hovedelv), vil det kunne vurderes å åpnes for fiske med faststående redskap også i sjø. Av denne grunn foreslår vi at bestemmelsen ikke lenger gjøres tidsbegrenset.

I tråd med artikkel 12 i avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget er det opprettet en egen felles overvåknings- og forskningsgruppe (OFG). OFG har blant annet ansvar for å framstille årlige statusrapporter for laksebestandene i elva. Kunnskap om bestandstilstand og påvirkningsfaktorer vurderes generelt til å være god når det gjelder laksebestandene i Tanavassdraget, jf. naturmangfoldloven §§ 8 og 10.

Flere av de viktigste bestandene i Tana ikke har hatt noe høstbart overskudd de seneste fire årene. Prognosene tilsier at disse bestandene heller ikke i 2023 får et høstbart overskudd. Et vedtak om å åpne for beskatning av tanalaksen vil dermed innebære at man legger til rette for videre overbeskatning av disse bestandene. Vedtak om å åpne for fiske på disse bestandene vil være i strid med kriteriene for å tillate høsting i naturmangfoldloven § 16 tredje ledd, da best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at de aktuelle bestandene ikke produserer et høstingsverdig overskudd. Det vil også være i strid med formålet om bærekraftig bruk fastsatt i naturmangfoldlovens formålsbestemmelse samt forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 og Kvalitetsnorm for ville bestander av atlantisk laks (*Salmo salar*), fastsatt i medhold av naturmangfoldloven § 13. Et vedtak om åpning for fiske på tanalaksen vil ikke bare motarbeide kvalitetsnormens mål om å snarest mulig oppnå god kvalitet for disse laksebestandene, men øke risikoen for at de aktuelle bestandene kommer i fare for å bli utryddet. Tiltak for å bevare og bygge opp bestandene i Tana vil være vesentlig for å sikre at tanalaksen også i framtida kan være en viktig del av grunnlaget for næring og rekreasjon langs kysten og i Tanadalen, herunder samisk kulturutøvelse.

I siste statusrapport fra OFG framgår det at innsiget av tanalaks, dvs. antallet tanalaks som vender tilbake til kysten av Norge, har gått ned de senere årene. I tillegg til en lav bestandsstatus sammenliknet med forvaltningsmålene og med det redusert smoltproduksjon, ser situasjonen ut til å ha blitt forverret på grunn av en svært dårlig overlevelse i laksens første år i sjøen. Av rapporten framgår det at bestandene i selve Tanaelva og i Kárášjohka, Iešjohka og Anárjohka har hatt spesielt dårlig måloppnåelse. Rapporten sier videre at lite smålaks foregående årene innebærer at det kan forventes lavt innsig av mellom- og storlaks i de kommende årene.

For å beskytte laksebestandene i Tana mot overbeskatning foreslås det derfor at det ikke åpnes for fiske med kilenot i de sjøområdene der det beskattes mest tanalaks.

Geografisk avgrensing

Resultater fra Kolarctic-Salmon viste at laks fra Tana inngår i fangstene i alle forvaltningsregioner i Finnmark. For å unngå beskatning av Tanalaks helt, burde det derfor ikke bli åpnet for fiske i

noen av disse regionene. Av hensyn til at sjøsamer fortsatt skal kunne utøve sjølaksefiske som del av sin kulturutøvelse, foreslår direktoratet at det ikke åpnes for fiske med faststående redskaper i de sjøområdene der andelen tanalaks i fangstene er høyest. Det omfatter hele Berlevåg, Tana og Gamvik kommuner, samt de ytre områdene av kommunene Lebesby og Nordkapp. Forslaget innebærer at et begrenset sjølaksefiske kan opprettholdes i sjøområder der bestander fra Tanavassdraget utgjør en relativt mindre andel av fangstene.

Nærmere om forskriftsforslaget

Miljødirektoratet foreslår at § 4 i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen endres slik at det ikke vil være tillatt å fiske laks med faststående redskap i sjøen i kommunene Berlevåg, Tana og Gamvik samt ytre deler av kommunene Lebesby (nord for ei linje fra Veidgamneset til Vardnesodden) og Nordkapp (nord for ei linje fra Hjeltneset til Flatvika).

Økonomiske og administrative konsekvenser

Det er foreslått å åpne 13 vassdrag som i dag ikke er åpnet for fiske. Dette vil gi økte fiskemuligheter lokalt. I noen vassdrag er det foreslått å redusere fisketid eller ikke åpne for fiske etter en eller flere arter. Dette kan innebære reduserte fiskemuligheter, det kan medføre inntektstap for berørte grunneiere og det kan innebære redusert rekreasjonsverdi for fiskerne. I noen vassdrag er det foreslått endringer i andre bestemmelser enn fisketid, f.eks. kvoter. Generelt vurderes endringer i andre bestemmelser å ha mindre konsekvenser for grunneiere og elvefiskere enn endringer i fisketider (inkl. stans av fisket). Konsekvensene av endringer i andre bestemmelser vurderes derfor å være små.

Fordi SSB ikke publiserer fangsttall med lavere oppløsning enn for hele kommuner, har vi ikke tilgang til informasjon om hvor mye laks som har vært fisket i de berørte områdene av Lebesby og Nordkapp kommuner. I perioden 2017 til 2020 hadde Berlevåg, Tana og Gamvik samlete rapporterte fangster variert mellom 19 731 kg (2018) og 5 448 kg (2020). I hele Lebesby og Nordkapp kommuner har de samlete fangstene i samme periode variert mellom 20 950 kg (2018) og 14 645 kg (2020).

I 2020 ble det registrert redskaper ved 204 fiskeplasser innenfor de områdene der det foreslås å videreføre bestemmelsen om ikke åpne for fiske med faststående redskaper. I kommunene i Berlevåg, Tana og Gamvik hadde 51 fiskere registrert 118 av disse redskapene. Det vil si at hver fisker i disse kommunene i gjennomsnitt var registrert med 2,3 redskaper. Dersom vi legger dette til grunn for de øvrige områdene som er omfattet av forslaget, er ca. 90 fiskere som fisket i 2020 berørt. For disse vil en endring som skissert innebære at det ikke blir anledning til å utøve kultur, hobby og/eller næring basert på tradisjonelt sjølaksefiske i de aktuelle områdene fram til det vurderes som forsvarlig å åpne for fiske igjen.

Miljødirektoratet vurderer at de foreslåtte endringene vil ha små administrative konsekvenser for forvaltningen.